

ת"פ 5013/08/11 - מדינת ישראל נגד שניר שרעבי

בית משפט השלום קריית גת

ת"פ 5013-08-11
22 מאי 2014

בפני: כב' השופטת בכירה רובין לביא

בעניין: מדינת ישראל
נגד
שניר שרעבי

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד - הילה דרימר

הנאשם - בעצמו

ובא כוחו עו"ד - אליגון

גזר דין

הנאשם הורשע לאחר שמיעת פרשת הראיות בכך שביום 1.12.08, בעת שבמסגרת עבודתו, כקבלן ומנכ"ל של חברת שניר הדרום בע"מ, בנה גדר בגבול מגרש במושב תלמים ולצורך זאת, ביקש משני פועלים שלו לעבוד בתעלה, שנחפרה על ידי טרקטור בסמוך לקיר תומך קיים. הקיר התומך קרס, אחד העובדים הצליח לחלץ עצמו, אף שנפצע קשה ברגלו והשני נקבר תחת הקיר ובהמשך מת מפצעיו-עבירה בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין התשל"ז-1977.

כתב האישום הוגש רק כעבור למעלה מ-3 שנים, ביום 3.8.11, וביום 9.1.14 דינו הוכרע.

כפי שציינתי בהכרעת הדין הנאשם ידע כי הקיר התומך מסוכן ולכן הוחלט להקים לידו גדר, ובאותו יום, למרות שמנהל העבודה שלו לא הגיע לעבודה, החליט לנצל הטרקטוריסט, שעבד במקום ביישור החצר, כדי לחפור התעלה, ואת הפועלים העביר ממקום אחר כדי לבצע בתעלה עבודת תפסנות לפני היציקה. הנאשם עזב המקום ולכן לא נכח בעת התאונה. השילוב המסוכן של חפירת תעלה סמוך לקיר תומך, שקיים חשש שיתמוטט, היווה סיכון שאם לא ינקטו אמצעי מיגון כגון דיפון התעלה ופיקוח על הטרקטוריסט כדי שלא יחפור קרוב מידי ליסודות הקיר התומך, הקיר יתמוטט, כפי שקרה בפועל. הנאשם לא עמד בחובת הזהירות שחב לעובדיו ובהגנה עליהם מפני סיכונים, הוא לא נקט באמצעים סבירים כדי להרחיקם מסכנה ולהזהירם מסכנה.

עמוד 1

כפי שנקבע בע"פ 119/93 לורנס שאזכר: **"לב ליבה של הרשלנות אינה במחשבה "רעה" (המצטרפת למעשה רע) אלא דווקא חוסר מחשבה מקום בו החוק מצפה לקיומה של זו. הנה כי כן העבירה בכך שלא עברה במוחו של הנאשם מחשבה כאשר במוחו של אדם סביר הייתה עוברת מחשבה, והיא צפיית הנזק העשוי להיגרם לאחר עקב מעשהו או מחדלו".**

ציינתי בהכרעתי כי הדיונים נדחו מספר פעמים בניסיונות של פמ"ד והסנגור לאתר זהות האחראי על הקמת הקיר התומך, מטעם המועצה, שקיימת אפשרות שהתשל, וכן כי הטרקטוריסט שהועסק על ידי הנאשם, חפר קרוב מאד, ואולי אף מתחת, ליסודות הקיר התומך, ובכך תרם לקריסה, אך לכל היותר מדובר ברשלנות תורמת ולא ברשלנות שהיה בה לנתק הקשר הסיבתי-משפטי שבין התנהגות הנאשם לתוצאה הקשה. מאידך גיסא, מצאתי כי יש בכך, יחד עם הזמן שעבר ועיניו הדין שנגרם לנאשם, להביא להתחשבות בגזר הדין.

העיד אביו של המנוח על כך שבנו היה עמוד התווך של המשפחה בת ה-12 נפשות והמפרנס העיקרי, אדם צעיר, שאיבד חייו בשל זלזול שגילה הנאשם לדבריו, בחיי בנו. הוא הגיש תביעה אזרחית והיא עדיין מתנהלת ועו"ד אלצאנע המייצגו בתביעה האזרחית התייצב אף הוא ומסר כי התביעה נגד החברה, המועצה האזורית אשכול ומושב תלמים. הוא סבור שאת הקיר הקימה החברה הכלכלית שמכחישה כל קשר.

התביעה עותרת למאסר על פי מתחם הנע בין 6 חודשים לשנה. לטענתה יש להחמיר בעונשו שכן בפועל, הוא זה שהיה הקבלן המבצע, הוא זה שניהל את העבודה, שנתן ההנחיות לעובדים ובכך סיכן אותם, וכמעסיק הפר חובתו הבסיסית כלפי עובדיו, לא דאג לשיטת עבודה בטוחה, לפקח ולוודא ביצועה.

הם סבורים כי התנהגותו מהווה הפרה קשה של חובת הזהירות והתרשלנות, לטעמם הוא הפקיר העובדים אך לא לוקח על כך אחריות ונוטה להטילה על אחרים, עדיין לא מבין הפסול בהתנהגותו, וכי מדובר בהתנהגות שמשמעותה זילות בחיי האדם ולכן האינטרס הציבורי, להטיל עונש שיעביר מסר ברור, באשר לפסול בהתנהגותו וחובתו כקבלן שעליו להבטיח כי עובדיו ישובו הביתה בשלום.

הם סבורים שיש מקום להרתיע מהתופעה של זילות בבטיחות בעבודה מצד מעסיקים היא הפנתה לעפ"ג (חיפה) 57719-06-13 **שלום חביב מזרחי נגד מ"י**, ועפ"ג **ינקו נגד מ"י** שעניינו זהה. שם הורשעו בגרימת מוות ברשלנות, באי מינוי מנהל עבודה ובעבירה ניגוד לתקנות הבטיחות בעבודה, הותירו צינורות בשטח ציבורי בפארק, ילדים שיחקו במקום וצינור הדרדר, פגע וגרם למותו של ילד בן 8. הם הודו ונגזר דינם למאסרים שנעו בין 6 חודשים בעבודות שרות ל-9 חודשים לנאשם שהייתה לו הרשעה קודמת בגרימת מוות ברשלנות, פועל בניין שהועסק על ידו.

הסנגור מבקש להימנע לחלוטין ממאסר שכן מדובר באזרח נורמטיבי לכל דבר, בן 37, נשוי, אב ל-4, וטוען כי אף שמדובר באירוע טרגי בו קופחו חייו של המנוח ז"ל, האחריות לא מונחת רק לפתחו אלא שערמו קשיים בפניו בניסיונו למצוא האחראי, לכן לא ידוע מי בנה הקיר, איש לא מוצא את התוכניות המקוריות. לא בכדי התביעה האזרחית שהוגשה היא גם נגד האגודה השיתופית של המושב, החברה הכלכלית אליה נשלחה הודעה צד ג', והטרקטוריסט, הוא סבור שצעקתה של הרשלנות התורמת בתיק מהדהדת וחובה שתהיה לה השפעה של ממש על עונשו של הנאשם שהוא אדם חיובי, ששירת שירות מלא בצה"ל ביחידה מובחרת, איש שייטת 13, עושה מילואים בסיירת ואף הגיש מכתב הערכה ממפקדו. כמו כן הגיש מכתב של הרבנים ניר בן ארצי ושי בן שלום באשר לתרומתו לחברה.

עמוד 2

הרב שי בן שלום תאר במכתבו לאחר שאביו של הנאשם נפטר, הנאשם לקח על עצמו את המשך קיום העסק כדי שהמשפחה לא תקרוס ועשה זאת בשליחות ובמסירות מדהימה תוך ויתור על רצונותיו, כשבתקופה זו היווה הנאשם כתובת שעזרה לאימו האלמנה לגייס כוחות ולדאוג ללימודיהם וצרכיהם של אחיו הקטנים. הרב שי בן שלום שמכיר את הנאשם 30 שנה מתאר את הנאשם כאדם חושב, בעל שיקול דעת הלומד מטעויות ומתקנם מתוך ניסיון החיים ומתוך ההבנה למצוקתו של האחר ורצון לתרום לקהילה ולחברה בה הוא חי.

מאז קרות המקרה התהפכו חייו של הנאשם, ונוצרו חובות גדולים וכיום נמצא תחת צו כינוס נכסים ועומד מול תביעה אזרחית. הוא מנסה לשקם חייו, לומד במכללה, וסיים לימודים בטכניון כמנהל פרויקטים ואף הגיש תעודות הצטיינות.

הסניגור אף סבור שהחקירה הייתה רשלנית, ופגעה ביכולתו להתגונן.

הערך המוגן לו ניתן ביטוי בעבירה של גרימת מוות ברשלנות הוא ערך קדושת החיים, וכשמדובר במוות בתאונת עבודה שנגרמה בשל אי נקיטה באמצעי זהירות שיכולים היו למנוע זאת- קיימת חובה מוסרית ומשפטית לקבוע חובת עמידה בנורמות עבודה המקדשות ערך חשוב זה, ואשר מונעות זלזול בחיי אדם הבא לידי ביטוי בשיטות עבודה רשלניות שנועדו לחסוך עלויות כספיות אך עוצמות עיניים מהמחיר הכבד המשולם בדם.

העונש הראוי בגין נטילת חיים הינו ללא ספק מאסר ורק אם הרשלנות בדרגה נמוכה, או נלוותה לה רשלנות תורמת של הקרבן או אחר, ניתן להסתפק במאסר בעבודות שרות.

למותר לציין כי ככל שרשות התביעה משהה הגשת כתב האישום וגורמת בכך עינוי דין לנאשם, וככל שעובר זמן ניכר ממועד ביצוע העבירה ועד מועד גזירת הדין- כן יפחת האפקט ההרתעתי של הענישה, ולכן לא ימוצה הדין.

עבירות הרשלנות נעברות בדרך כלל על ידי אנשים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, ואין בכך להעיד כי בחרו בהכרח בדרך עבריינית, אך מרבית מעשי הרשלנות שתוצאתם תאונות עבודה קשות, נובעים מהתעלמות מחובות הזהירות, תפיסת ה"יהיה בסדר" וה"סמוך", רצון לחסוך בעלויות והוצאות, ושיקולים זרים המעיבים על שיקול הדעת הנכון האמור להציב את ערך החיים לפני כל שיקול אחר.

אין ספק בעיני כי הנאשם אדם חיובי בבסיסו, שעד לארוע ניהל אורח חיים נורמטיבי והמכתבים שהומצאו ממוריו, מפקדו ורבניו, מעידים על כך, אולם הוא, כרבים וטובים אחרים, "עיגל פינות", לא ערך בדיקה מקדמית לצורך תכנון צעדיו, העסיק עובדים ללא מנהל עבודה בשטח וללא פיקוח, סמך על הטרקטוריסט שהעסיק מבלי שהבטיח כי אינו חופר קרוב מידי לקיר, לא נקט באמצעים כלשהם למנוע גלישת האדמה לתוך התעלה, לא דאג למיגון העובדים, לא הזהירם, אלא הותירם לנפשם בתוך התעלה, ועזב המקום לעיסוקיו. לכן אפילו שהייתה רשלנות תורמת של גורמים אחרים, בשל חלקו הארי של הנאשם, לא מצאתי כל הצדקה להימנע ממאסר, אף שמהסיבות המתוארות לעיל, תקופתו תהא קצרה וישא אותו בעבודות שרות. מאידך גיסא, למרות מצבו הכלכלי הקשה, והתביעה האזרחית התלויה נגדו, יחוייב בפיצוי עזבון המנוח כאקט הומני וכמסר עונשי חינוכי.

בהתחשב בחומרת העבירה ונסיבותיה ולאחר שקילת האינטרס הציבורי והמתחם העונשי הראוי, לאחר התחשבות

בעברו הנקי, בזמן שעבר, ברשלנות התורמת, ובנסיבותיו האישיות, אני דנה הנאשם לעונשים הבאים:

1. מאסר בפועל לתקופה של 5 חודשים בעבודות שירות במרכז החסד בשדרות וזאת 5 ימים בשבוע, 8.5 שעות יומיות, בעבודות אחזקה וסיוע, מנהלה ושירותים בפיקוח ישראלי שרון.

תחילת המאסר מיום 5.8.14 ועליו להתייצב בשעה 08:00 במועד זה בפני מפקח על עבודות השירות לצורך קליטה והצבה במפקדת גוש דרום ב"ש, ליד כלא ב"ש, (אוטובוס אגד מתחנה מרכזית בב"ש קו 46).

על הנאשם לדווח לממונה על עבודות השירות בשב"ס אודות כל שינוי בכתובתו ובפרטיו.

כמו כן, מוסבר לו כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח וביקורות הפתע וכי כל הפרה תביא להפסקה מנהלית של ריצוי העבודות ולריצוי העונש בין כותלי הכלא.

2 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירה של גרם מוות ברשלנות.

3. פיצוי לעזבון המנוח בסך 30,000 ₪ שיופקד בקופת ביהמ"ש בעשרה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.10.14.

לא יעמוד באחד התשלומים במועד יעמוד כל הסכום לפירעון מיידי ויגבה כקנס.

4. קנס סמלי בסך 1000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם לא יאוחר מ-1.1.15.

5. יחתום על התחייבות בסך 25,000 ₪ להימנע מביצוע העבירה בה הורשע במשך 3 שנים מהיום.

אם לא יחתום על ההתחייבות, יאסר למשך 90 ימים.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

החלטה

העתק החלטה לממונה על עבודות שירות בשב"ס.

תשומת ליבו לטעות המהותית מאוד המופיעה בסעיף 4.2 עמ' 2 בחוות הדעת, ממנה ניתן ללמוד כאילו מדובר במי עמוד 4

שנדון בעבר למאסר, בעוד מדובר באדם שעברו נקי לחלוטין.

ניתנה והודעה היום כ"ב אייר תשע"ד, 22/05/2014 במעמד הנוכחים.